

—Νά εἶσαι, ἀλλὰ νά μὴ τὸ λές, ἄρχισε ὁ κυνικός τῆς συντροφιάς. Μὴ φαντάζεσαι ὅτι τώρα πού ἀγωνίζεσαι νά προκόψῃς μπορείς νά ἀπολαύσῃς τὸ προνόμιο αὐτῆς τῆς πολυτελείας. Ἄς εἶσαι δεξιός. Ἄς εἶσαι ἀμερικανόφιλος. Ἄς εἶσαι ἐθνικόφρων. Μέσα σου, ὅμως. Ὅχι πολλές κουβέντες, ὅχι ἐκδηλώσεις, ὅχι περιττές καὶ ἐπιζήμιες εἰλικρινεῖς. Διότι, ἀπλούστατα, θά βρεθῆς ξαφνικά ἀπομονωμένος, ἔρημος, ἀβοήθητος, καρδίκο καὶ θυμα καὶ τῶν δύο παρατάξεων. Οἱ ἀριστεροί, μὲ πειθαρχία, προσοχή, ἐργατικότητα βοηθοῦν, φυσικά, μόνο τοὺς ἀριστερούς. Καὶ εἶναι στὰ γράμματα καὶ στὶς τέχνες πολλοὶ καὶ συγκρατημένοι καὶ εὐφρεῖς καὶ ὑπακούουν τυρλὰ στὰ συνθήματα, κλαίνε ὅποτε τοὺς διατάξουν, μαῦρα δάκρυα σὲ στίχους, πρόζα, μουσική, γιὰ τοὺς κατὰ καιροὺς δυστυχεῖς Λουμούμπα. Τώρα, διότι εἶναι συνήθως καλόπιστοι, καὶ οἱ δεξιοὶ ἀγανακτοῦν μὲ τὴν οἰκτρὰ τύχη τῶν Λουμούμπα. Δὲν μποροῦν νά κάνουν ἄλλοιως, διότι σκέπτονται ὅταν ἄτομα καὶ διότι τὸ θέαμα ἐνὸς ἀνθρώπου πού ὑφίσταται τέτοια μαρτύρια καὶ γνωρίζει τέτοιο τραγικὸ τέλος, προκαλεῖ πάντως τὴν ἀγανάκτησι, ὅποιο καὶ ἂν ἦτο τὸ περὶ αὐτοῦ. Λυποῦνται λοιπὸν τοὺς Λουμούμπα καὶ ἀριστεροὶ καὶ δεξιοὶ. Καὶ ἀσφιλῶς θά βοηθήσουν τὴν χήρα καὶ τὰ παιδιά καὶ ἀριστεροὶ καὶ δεξιοὶ. Τώρα ρωτῶ: Τί γίνεται μὲ τὴν προχθεσινὴ ἐπίσημο ἀναγγελία τῆς πεντακοσιοστῆς ἐκτελέσεως ἐθνικόφρονος Λουμούμπα ἀπὸ τὸν λαμπρὸν κ. Φ.ντέλ Κάστρο;

Ποῖος συγχίζεται: Ποῖος ἀσχολεῖται; Ποῖος ἐνδιαφέρεται γιὰ τίς χῆρες καὶ τὰ ὄρφανά; Ποῖος σκέπτεται νά δικαριωθῆ, ἔστω καὶ γιὰ νά γίνῃ θόρυθος καὶ νά κοπάσῃ ἢ δολοφονικὴ διάθεσις τοῦ τυράννου τῆς Κούβας; Ἀπάντησις: κανεὶς. Τοὺς δεξιούς τοὺς ἐκτελοῦσαν καὶ τοὺς ἐκτελοῦν πάντοτε περίπου δωρεάν. Καὶ ὅχι μόνο στὰ ἀριστερὰ κράτη. Ἄλλὰ καὶ στὰ δικὰ μας. Γιὰ σκεφθῆτε, ἔστω καὶ μία στιγμὴ, τί θά εἶχε γίνῃ ἂν σὲ μία ἀντεπίθεσι ἐκεῖ κατὰ τὸν Δεκέμβριο, εἶχαμε ἀρπάξει

μιά μεγάλη κομμουνίστρια ἠθοποιὸ καὶ τὴν εἶχαμε ἐκτελέσει; Γιὰ σκεφθῆτε τί θά εἶχε γίνῃ, στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸν κόσμο ἂν ἡ Ἑλένη Παπαδάκη ἦταν κομμουνίστρια; Τί ποιήματα, τί θρήνος, τί διδύλια, τί ἀγάλματα θά εἶχε ἐμπνεύσει, τί δρόμοι, τί θέατρα θά ἔφριαν τὸ ὄνομά της; Ἄλλὰ ἦταν δικιά μας, καὶ συνεπῶς δὲν τὴν κλάψανε οὔτε οἱ ἄλλοι οὔτε ἐμεῖς. Τί θέλεις νά γίνῃς στὴν ζωὴ;—συνέχισε ὁ ἴδιος—συγγραφεὺς; Ἀριστερός, ἀμέσως, ἔστω καὶ ψέματα, θά σὲ βοηθοῦν ὅλοι: ἐπίσημοι, κρατικὲς ὑπηρεσίες, ἐπιτροπὲς βραβείων, κριτικοί, Σύλλογοι φιλολογικῶν, πνευματικοὶ κύκλοι. Παρουσιάσου δεξιός, καὶ ἐξασφαλίζεις τὴν ἐχθρότητα ἀπὸ τὴν μία παρατάξι καὶ τὴν ἀδιαφορία ἀπὸ τὴν ἄλλη.

Κανεὶς δεξιός, βλέπει, δὲν βοηθεῖ. δὲν ὑποστηρίζει, δὲν συμπαθεῖ καὶ δὲν φοβᾶται ἄλλον δεξιό. Ἄν θέλῃς νά τὸ πιστοποιήσῃς, κάνε ἕνα πρῶτ' μιὰ βόλτα στὰ δικαστήρια καὶ διάλεξε μία ὑπόθεσι πού νά ἔχη ἀντιμέτωπο δεξιὸ μὲ συνδικαλιστὴ, ἢ ἐργοδότη μὲ ἐργαζόμενο, ἢ ὁδηγὸ ἔστω καὶ φτωχότατο ταξιτζῆ - μὲ πεζό, ἢ ἀπλούστατα εὐπορο, μὲ ὀλιγώτερο εὐπορο. Καὶ θά πιστοποιήσῃς: ὅτι ἕνας βροσερός βρετανικὸς κῆς ἀνεμοσὴ ἐτηρεακτῆς ἀπὸ τίς πὶδ ἔσπερακτῆς θεωρίας τοῦ διεθνούς ἀριστερισμοῦ βουίζει στὶς ἐρειπωμένες αἰθούρες τοῦ κατὰ παράξοι δεξιὸν κατὰ τῆς Δικαιοσύνης. Βίλαστε, βλέπει, ἐν εἰρήνῃ. ἕνα δεξιό, ὑποκριτικὸ καὶ ἀναποφάσιστο κράτος. Γιὰ νά τὰ ἔχωμε καλὰ μὲ ποιόν; μὲ ποιούς; προσπαθοῦμε νά κρύψωμε τὴν πραγματικότητα, ντρεπόμαστε τίς λέξεις καὶ τίς ἐνονοῖς ἀπὸς, κεφάλαιον. Πρέπει νά καταπολεμηθῇ ὁ κομμουνισμός! θροντοφωναῖ κατὰ τακτικὰ διαστήματα κάποιος ἐκνευρισμένος ἀντιπρόσωπος τοῦ κράτους, καί, ἐν συνεχείᾳ, ἢ καταπολέμησις ἐμφανίζεται μὲ κάποια γελοῖα τοιχοκόλλησι πού ἐνοχλεῖ ἐξ ἴσου καὶ τίς δύο παρατάξεις καὶ ἱκανοποιεῖ, δι' εἰδικούς οικονομολογικοὺς λόγους, μόνο τοὺς ἐκτυπωτάς καὶ τοὺς τοιχοκολλητάς. Ποτὲ μὴ πιστέψῃς κανένα ἀπ' αὐ-

τοὺς τοὺς ἐπιφανειακὰ ἀποφασισμένους νά καταπολεμήσουν τὸν κομμουνισμό. Ποτὲ μὴ ξεγελασθῆς καὶ πᾶς μὲ τὰ νερά τους. Θά μείνῃς στὴν μέση τοῦ ὠκεανοῦ χωρὶς σωσίβιο.

Θά πνιγῆς καὶ δὲν θά σὲ προσέξῃ ἄνθρωπος. Γιὰ νά προκόψῃς στὴν σημερινὴ Ἑλλάδα ἢ πρέπει νά εἶσαι ἀριστερός ἢ πρέπει τουλάχιστον νά μοιάζῃς ἀριστερός, Συχνὰ ἀναφέρουν ὅτι ὁ τάδε κατὰ βάθος εἶναι ἀριστερός, καὶ δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅτι ἀπὸ καιρὸ οἱ ἀριστεροὶ ἔπαυσαν νά ντρέπωνται ἢ νά κρύβονται ἢ νά φοβοῦνται. Δὲν ὑπάρχουν, ἰδίως στὰ ὑψηλότερα ἐπίπεδα, ἀριστεροὶ κατὰ βάθος. Ὑπάρχουν δεξιοὶ κατὰ βάθος. Νέοι πού κρύβονται διότι ντρέπονται ἢ φοβοῦνται νά ὁμολογήσουν ὅτι εἶναι δεξιοί. Σκέπτονται τὴν καριέρα τους. σκέπτονται τὸ μέλλον τους, καὶ τί νά κάνουν; Φυλάγονται. Καὶ ἔχουν δίκην, καὶ σὲ συμβουλεύω νά κάνῃς τὸ ἴδιο. Γιὰ μία μόνη ὑπόθεσι εἶναι χρήσιμη ἢ φανερὴ καὶ ὁμολογουμένῃ ἐθνικοφροσύνη: Γιὰ τὴν περίπτωσι τῆς μεταναστεύσεως. Ἐὰν θέλῃς νά φύγῃς ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα νά ζήσης ἐξω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τότε μπορείς νά ἐπιτρέψῃς στὸν ἑαυτὸ σου τὴν πολυτέλεια νά εἶσαι δεξιός, φιλοδυτικὸς, ἐθνικόφρων, ὑπὲρ τῆς ἀστικῆς τάξεως. Ἄλλὰ ἂν θέλῃς νά ζήσης καὶ νά προκόψῃς στὴν Ἑλλάδα καὶ μάλιστα στὰ γράμματα; Τότε μὴ κάνῃς ἀστεία καὶ μὴ χάνῃς καιρὸ, ἄρχισε γρήγορα νά θρηνηθῇ τὸν Λουμούμπα, γιὰτί ἔχεις ἤδη ἀργήσει καὶ θά βρεθῆς στὸ τέλος τῆς οὐράς καὶ θά πάρῃς κακὸ βαθμό.

Εἶναι ὑπερβολικὸς, σχολίασε ἀργότερα ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀκροατάς. Ὑπερβολικὸς ἴσως, συμφωνήσαμε, ἀλλὰ δυστυχῶς, ὅχι πολὺ, ὅχι ἀρκετά.